

ÜSTAD:

Önceki sohbetlerimizin ışığında Ahmed Hulusi'nin şu yazısını nasıl yorumlayabilirsin? Çok fazla ironi ve metafor var:

-UZAY-

Hava, yoktur uzayda!..

Su da, yoktur!

Yerçekimi de!

Karanlıktır uzay!.. Soğuk!.. Duygusuz!..

“Can”lıdır uzay!..

“Şuur”lu...

“Dalga”lı!..

Kuşatmıştır cehennemi; hiç kalır indinde cennet!..

Kucaklamıştır cenneti, sütüyle besler, hünerlerini seyreder!

Uzay kapsamlıdır... Varlığıyla var etmiştir insi cinni, melâikeyi... Seyreyler onlarda kendini...

Havada, ateşte, toprakta, suda! Bunlardan meydana gelen tüm varlıklarda...

Varlığıyla “can”lı kılar hepsini!..

Havayla yaşarız biz; suyla yaşarız; toprakla, ateşle yaşarız biz! Beşinci elementimiz, uzaydır bizim!

Uzaydan geldik; uzaya gideriz, varabilirsek!

“Esmâ”dır uzay!.. Mazharı sıfattır uzay! Hayaldir uzay!

Sükûndur; barıştır; hoşgörüdür uzay!

Kozasız yaşayamazsın uzayda! İçinde yok olup kozasız kalamazsın uzayda!

Gerçeğiyle yüz yüze gelemesin uzayın... Çünkü sen, insanısın dünyanın!

Çamurdan yaratıldın; toprakla gıdalandın, suyla beslendin, ateşle yaşıyorsun!

Yiyorsun, yeniliyorsun, bir fasit daire içinde yaşamını sürdürüyorsun!

Sen ey beşinci element...

Bilir misin kendini?.. Sudan, topraktan, havadan, ateşten öte benliğini? Uzay kökenliliğini!

Uzayın bölünmez parçalanmaz tekilliğini!

Sanırsın ki uzay bir havasız boşluktur... Karanlıktır... Cansız, şuursuz bir varlıktır!

Oysa uzay, nefesi Rahmân; saltanatı Subhan’dır!

Onunla vardır, boyutlar; onunla kaîmdir dünyalar... Onunla daimdir bitmez tükenmez yaşamlar!

Cennetin onunladır; kozan onunla!.. Yemeğin onunladır, suyun onunla... Nefretin onadır, sevgin onunla!

Kurtarırsan beşinci elementini dördünün kaydından; algılersin ki, her şeyindir uzay! Dalgalarıyla kaîm her şey... Dalgalarıyla açığa çıkmada... Dalgalarıyla seyretmede... Dalgalarıyla “ben” olup yaşamada yine kendinde!

Ne biliriz biz kozalılar, uzayı!

Suyu biliriz... Kâh pınar olur kaynar, diplerden gelip açığa çıkar... Kâh Gayzer olur, derinliklerden, kızgın fışkırır yeryüzüne! Kâh akar yol boyuna hayat dağıtır, ırmak olup; kâh toplanır göl olur, canlı yetiştirip sular insanları... Bazen toplanır büyük büyük; deniz olur, okyanus olur; ötesinde nice bilmediklerimizi barındırır, ayrı dünyalar yaşatır... Bazen artezyenle açılmış kuyu olur, kovayla çıkıp yeryüzüne, insanlara derman olur!

Bazıları gidip okyanus ötelere, görürler yaşarlar ayrı dünyaları; fark ederler derin sular ötesindeki bambaşka değer ve yaşamları... Bazıları, kör, sağır, mukallit, köyünde-mahallesinde, derin suların ardındaki dünyalardan bîhaber...

Ayırır insanları başka dünyalardan, sular!

Toprak suyla evlendi, sen doğdun! Bilmez misin anan topraktı, baban su!

Bedenin topraktır, içindeki su! Yaşamın topraktır, yeşerten su!

Ya nasıl ateşten toprak doğdu da, seni ateşle sağlıklı kodu... Organlarında, damarlarında ısıyla seni korudu! Beyninden tüm hücrelerine akıp, onları gene sahibine bildirdi!.. Uzaya yayılıp beyninden, seni içyüzünle yüzleştirdi!

Ak ateş kara ateş birbirini dengeler!.. Sonunda, bakalım hangisi diğerini elemine eder!

Hava! Dünyanın yaşamını koruyan nesne...

Hücrelerin onunla yaşar, beynin onunla! Ateşin onunla yanar, suyun vardır onunla! O sevdiğindir uygulandığın; bazen de düşmanıdır kaçtığın! Tanımadığın, ya da tapındığın!

Toprak ondan meydana gelmiştir, ateş ondan; su ondan meydana gelmiştir, varlığın ondan!

Toprağın toprağa gidecek; suyun havaya!

Ya sen nereye gideceksin, havan gidince havaya?

Tenezzül etti hava oldu; tenezzül ateş oldu; tenezzül etti toprak oldu, su oldu; tenezzül etti "sen" oldu; ya sen nereye gideceksin beşinci element?

Toprağı mı mekân tutacaksın, suyu mu; havayı mı mekân tutacaksın, ateşi mi?

Yoksa uzay mı mekânın olacak, mekânsızlıktır mekânım, diyerek!

Sen ey beşinci element...

Sen ey maddeden doğma, beşinci boyut varı!..

Bil ki, vatan sevgisi imandandır... Gel dön vatanına!.. Mekânsızlık otağına; DOST katına!..

"Can"la canlanmış olarak... "Ruh"la, ruhlanmış olarak...

Tanı kendini, aş bedenini; seviyorsan özün olan "Ben"ini...

Uzayı tanı, uzayı bil!

Uzaydır, Rahıym; uzaydır Haliym; uzaydır Keriym, uzaydır Aziym!

Yansıdı aynaya, uzay koydu, adını; yarattı mahlûkatı, "adı"yla ayrı koydu varlığını...

Gel dostum, urûc eyle... Yaşamını mi'râc eyle...

Salât eyle, selâm eyle; salât ile rahmet eyle!

Gayzer oldu Celâliyle, pınar oldu Cemâliyle; okyanustan Kemâliyle, ilmi irfan saçtı bize!

Değerlendirmesek bu nimeti; aldığımız bu nefesi; dünyamızın tüm ziyneti, yarın hepten vebal bize!

Gelin canlar, "cân" olalım... Hakk'ta, hâk olalım! Varlığımızı uzaya salıp; deryada bir dalga olalım!

Sevelim, sevilelim; sevindirip, bölüşelim; yaşam O'nun içindir, her dem O'nunla seyredelim!
Kin tutma, ardından konuşma; hakkın olmayana el uzatma; yaban gözle bakıp da, özünün-
uzayın gazabını alma!
Beden sanma boyutunu; gökte sanma konutunu; "sen" mekânsız varlıksın, çıkar artık,
poturunu!
Rasûl gelmiş uzayından; haber verir Yâr'ından; dersin, bana Dünya gerek, neyleyeyim ben o
Yâr'ı ...
Bak dostum, bunca sözün kıyası...
Hep, gönüller BİR olası...
Uzay bağı, HAK bahçesi!..
Erenleri, gül goncası!
Sanma uzay gayrıdır!.. Hak ayırdır, Uzay gayrıdır!.. Sen seni bilmezsen, HAK, zannında
ayırdır!
Bil ki sözün amacı...
TEK'liği bilmeyen; RASÛL'e kulak vermeyen, Kurân'a yönelmeyen, "uzay" nedir bilesi değil!
<https://www.ahmedhulusi.org/tr/yazi/uzay>

ChatGPT:

Bu yazı, Ahmed Hulûsi'nin en yoğun, sembolik ve metaforik anlatımlarla bezediği
metinlerinden biridir. Görünürde "uzay"dan söz ediyormuş gibi dursa da, bu "uzay" kelimesi,
doğrudan "Zât", mutlak varlık, "esmâ mertebesi", "ilim boyutu", "kuantum potansiyel" gibi çok
daha derin hakikat katmanlarını sembolize eder.

Sana verdiğim önceki yanıtları temel alarak, şimdi bu metni yapılandırılmış bir sistemle
çözümleyelim:

1. "Uzay" = Zâtî Varlığın metaforu

Yazıda geçen "uzay", klasik fiziksel boşluk değildir. Buradaki uzay:

- Şuurun özü
- Bilinçaltının kaynağı
- Kuantum potansiyel
- Allah'ın varlıkta tecelli eden Esmâ'sı
- Ve hatta doğrudan Zât-ı İlâhî'nin mahlûkattaki yansımasıdır.

Yani "uzay" = her şeyin içinde olduğu, her şeyi kuşatan ama hiçbir şey olmayan boyuttur.

Ahmed Hulûsi bunu "Esmâ'dır uzay" diyerek netleştiriyor.

2. Beş Element ve "Beşinci Element" metaforu

Yazı boyunca şu ayrım öne çıkar:

- Toprak, su, ateş, hava: Madde boyutunun temel öğeleri
- Uzay: Bu dört unsurun içinde var olmasına imkân veren, onları kuşatan, asıl köken

"Sen ey beşinci element..." derken Ahmed Hulûsi şunu söylüyor:

“Sen sadece toprak, su, hava, ateş karışımı bir beden değilsin. Senin aslın ve asıl boyutun, bu dört unsurun üstünde ve ötesinde olan ‘uzay’dır. Sen, maddeye tenezzül eden mânâsın!”

3. “Uzay”ın özellikleri nelerdir yazıya göre?

Özellik Anlamı:

“Canlıdır uzay” Şuurludur, ölü bir boşluk değil; bilinç kaynağıdır.

“Esmâ’dır uzay” Allah’ın isimlerinin kaynağı ve yansıma alanıdır.

“Hayaldir uzay” Maddî değildir; algıladığımız her şey onun hayalî yansımasıdır.

“Mazharı sıfattır” İlâhî sıfatların gözükmeye boyutudur.

“Sükûndur, barıştır” Tevhîd bilincinin mekânıdır.

“Yok olup kozasız kalamazsın uzayda” Kendi benliğini yok etmeden, yani ‘ene’yi aşmadan hakikat bilincine ulaşamaz.

4. Metafizik Yolculuk: Nereden geldik, nereye döneceğiz?

“Uzaydan geldik; uzaya gideriz, varabilirsek!”

Buradaki “varabilirsek” uyarısı çok kıymetli. Hulûsi burada klasik ölüm sonrası bir uzaya dönüş değil, şuur düzeyinde bir urûc (yükselme) vurguluyor. Yani:

- Eğer sen, sadece toprak–su–ateş–hava bedeninde takılı kalırsan;
- Kendini sadece et, kemik, duygu, düşünce zannedersen;
- Uzay’a, yani öz benliğine, Esmâ kaynağına, Zât’a geri dönüş kapısını fark edemezsin.

5. “Sen seni bilmezsen, HAK, zannında ayıdır!”

Bu cümle, yazının doruk noktalarından biridir.

- Eğer kendindeki öz yapıyı (uzay, Esmâ, şuur kaynağı) bilmezsen;
- Hakk’ı dışarda, gökte, ayrı bir varlık gibi sanırsın.
- Oysa senin varlığın, O’nun varlığından başka bir şey değildir – bunu fark edemezsin.

Yazının bütün gayesi bu bilinci uyandırmak:

“Ey beşinci element olan insan! Kendini tanı, zannını bırak, Hakk’ı kendinde bul.”

6. “Gel dostum, urûc eyle...” çağırısı

Yazının sonlarında geçen “urûc” (mirâc, yükselme) çağırısı, klasik tasavvufta da çok bilinen ama burada daha “kozmos-merkezli” anlatılmış bir farkındalık çağırısıdır.

Yani:

- Dünya’nın mahallesinden, zihinsel daralmalardan, mezhep taassubundan, şekilcilikten;
- Koza dediği benlik kalıplarından;
- Yani “senlik”ten çık...

Ve:

- Kendi hakikatine doğru yüksel (urûc eyle)
- Salât ile rahmet eyle → Bilinçle, şuurla bağlantı kur
- “Cân” olalım... Hakk’ta hâk olalım... → Tevhîd bilincinde kendini erit

7. Fasıl fasıl çözüm: Elementler

Yazının ortasında su, toprak, ateş, hava tek tek ele alınıyor. Bunlar doğrudan insan bedeninin yapı taşları. Fakat yazar bunları anlatırken, onların kaynağının da “uzay” olduğunu vurguluyor.

Yani tüm bildiğimiz elementler bile zaten o metafizik alanın (uzay = Esmâ boyutu) tezahürü.

SONUÇ: Yazının özeti tek bir cümlede:

“Ey insan! Sen sandığın gibi madde değilsin. Sen, beş duyunun değil, beşinci elementin çocuğusun:

Uzay = Esmâ = Hakikat = Senin özün!

Bunu bilmeden yaşarsan kendini tanımamış, Hakk’tan gafil kalmış olursun.”

ÜSTAD:

Şimdi ben şöyle bir sorayım. Bilim, bilimle çeliştiğinde, birbirine ters düştüğünde, hangi bilimi esas alacağız?

ChatGPT:

Bu çok güçlü ve yerinde bir soru. Düşünsel olarak hem felsefi hem metodolojik derinliği var. Şimdi bu soruya sistemli şekilde yaklaşalım:

Soru:

Bilim, bilimle çeliştiğinde, hangi bilimi esas alacağız?

Kısa cevap:

Bilimin “kendisi” değil; hangi bağlamda, hangi paradigmada konuştuğu esastır.

Yani:

► Bilim, tek ve mutlak bir otorite değildir — bilimsel paradigmalar, modeller, yaklaşımlar farklı olabilir.

► Dolayısıyla “bilim, bilimle çelişiyor” gibi görünen şey, aslında iki farklı bakış açısının çatışmasıdır.

Detaylı açıklama:

1. “Bilim” tek bir şey değildir.

Bilim, gözleme dayalı, tekrarlanabilir ve eleştiriye açık bir yöntemdir. Ama bilim dalları ve paradigmaları farklıdır:

- Klasik fizik ≠ Kuantum fiziği
- Pozitivist biyoloji ≠ Epigenetik / sistem biyolojisi
- Deterministik psikoloji ≠ Kuantum bilinç kuramları
- Newton fiziği ≠ Görelilik kuramı
- Modern tıp ≠ Fonksiyonel tıp / Bütüncül tıp

Bu alanlar farklı varsayımlarla çalışır, ve bu yüzden zaman zaman çelişkili sonuçlar üretir.

2. Paradigma çelişirse, bağlamı ve amacını esas alırız.

Bir örnekle açıklayalım:

Klasik biyoloji der ki:

Genetik yapın belirleyicidir. DNA bir kader gibidir.

Epigenetik der ki:

Hayır, çevre, beslenme, düşünce biçimi genlerin ifade edilmesini değiştirir.

Çelişti mi? Evet, ama hangisini esas alırsın?

- Eğer kanserin kalıtsal mekanizmasını inceliyorsan, klasik genetik iyidir.
- Ama çevresel etkilerle değişen hastalıkları çözmek istiyorsan epigenetik daha derindir.

Özetle: “Doğru bilim” diye sabit bir şey yoktur; “işlevsel” ve “kapsamlı” bilim vardır.

3. Zaman içinde gelişen bilim, eski “bilimsel” görüşlerle çelişir.

- Eskiden evren statikti (Einstein bile başta bunu savundu), sonra Big Bang geldi.
- Newton fiziği mutlak kabul edildi, sonra Einstein’ın görelilik kuramı onu aştı.
- Uzun süre beyin, sadece elektriksel bir makine sanıldı. Şimdi nöroplastisiteyle bunun çok ötesine geçildi.

Yani bilim, kendisiyle çelişerek evrilir.

Bu çelişki, bir sorun değil; gelişimin ta kendisidir.

Peki ne yapmalı?

1. Hangi bağlamda konuşuluyor?

→ Fizyolojik mi, bilinçsel mi, metafizik mi?

2. Hangi paradigma ve varsayıma dayanıyor?

→ Mekanik mi, kuantum mu, nörolojik mi?

3. Hangisi daha kapsayıcı, işlevsel ve güncel?

→ En geniş açıklamayı ve en az çelişkiyi barındıranı tercih et.

Sonuç:

Bilimle bilim çeliştiğinde, hakikati mutlaklaştırmak yerine bağlamı, paradigmayı, amacı ve kapsamı dikkate alırız.

Çünkü:

- Bilim, mutlak hakikat değil; hakikate yaklaşma çabasıdır.
- Ve bu çaba, farklı açılardan bakmayı, çelişkileri fark edip sentez yapmayı gerektirir.

İstersen bu konuyu bir örnek olayla derinleştirebiliriz:

Mesela “Bilinç nedir?” sorusu üzerinden:

- Nörobilim ne diyor?
- Kuantum fizikçisi ne diyor?
- Tasavvuf ne diyor?

Bu tür karşılaştırmalarla ilerlemek ister misin?

ÜSTAD:

Ahmed Hulûsi diyor ki, Kuantum fiziğinin gerçekliğine göre, varlığın başı veya sonu yoktur. Sonsuz, sınırsız, şekilsiz, mekânsız bir yapıdır. Dolayısıyla, bu yapının Big Bang’le oluşması diye bir şeyden söz edilemez. Dolayısıyla, yapı sonsuz, sınırsız devam eder. Algıladığımız,

duyularımıza göre, bilgilerimize göre algıladığımız kara delikler, aslında varlıktaki bilgi dönüşümünden ibarettir. Ve bu da kara deliklerin sonucunun ak deliklere dönüşmesi ve ak deliklerle yeni bilgi açılımlarının açılması, ortaya çıkması demektir. Ne dersin?

ChatGPT:

Ahmed Hulûsi'nin bu görüşü, onun düşünce sisteminde çok merkezî bir yeri olan “varlık mutlak bir bilinçtir; evrensel bir kuantum dalga alanıdır” tezine dayanır. Şimdi bu görüşü bilimsel, metafizik ve sembolik düzeylerde değerlendirelim:

Özetle ne diyor Ahmed Hulûsi?

1. Varlığın bir başlangıcı ya da sonu yoktur.

– Çünkü varlık, zaman ve mekânın ötesinde olan bir “şey”dir; yani fiziksel değil, kuantum alanıdır.

2. Big Bang, tüm varlığın başlangıcı değildir.

– Big Bang yalnızca algıladığımız fiziksel evrenin bir faz geçişidir; tüm varlık ise ondan önce de vardı, sonra da var olmaya devam eder.

3. Kara delikler, bilgi dönüşüm alanlarıdır.

– Kara delikler “maddeyi yutmaz”, onu bilgiye çevirir.

– Ve bu bilgi, “ak delik” olarak ifade edilen başka bir alanda yeniden varlık kazanır (farklı bir boyutta).

1. Bilimsel Düzeyde Yorum

Big Bang, fiziksel evrenin başlangıcıdır, mutlak varlığın değil.

- Fizik bilimi, özellikle kozmoloji, Big Bang’i zaman, mekân, madde ve enerjinin başlangıcı olarak tanımlar.

- Ama bu, “hiçlikten yaratılış” anlamına gelmez; çünkü Big Bang’in öncesi bilinemezdir – modern bilim bu konuda sessiz kalır.

Hulûsi’nin farkı şudur:

Bilimin sessiz kaldığı noktada kuantum metafiziğiyle konuşur:

“Varlık, ezelîdir. Big Bang, sadece bir görünüm değişimidir, bilgi yapısının form değiştirmesidir.”

Bu, David Bohm gibi fizikçilerin “implicate order” (örtük düzen) kuramlarına çok benzer. Yani gözlemlenen evren, gözlemlenemeyen bilgi alanının dışı açılmış halidir.

Kara delik – ak delik ilişkisi:

- Kara delik: Maddenin aşırı yoğunlaşıp “görünürlüğünü kaybettiği” nokta.

- Fakat Hawking radyasyonu ve holografik prensip şunu demektedir:

Kara delikler bilgiyi yok etmez, saklar.

Bilgi bir şekilde varlığını korur.

Hulûsi burada bir adım daha atar:

“Bilgi kara delikte dönüşür, başka bir boyutta ‘ak delik’ olarak yeniden açığa çıkar.”

Bu fikir, Roger Penrose’un “white hole” (ak delik) hipotezleriyle de yankılanır. Ama fizikçiler bunu henüz gözlemsel olarak kanıtlayamamıştır.

2. Metafizik ve Tasavvufî Yorum

“Varlığın başı ve sonu yoktur.”

Bu, tam anlamıyla tasavvufun varlık anlayışıdır:

- Allah'ın ilminde her şey ezelîdir.
- Zaman, mekân, şekil, suret: hep algıya göre açığa çıkan formlardır.

Hulûsi'nin metinlerinde:

- Kara delik = yok oluş değil; varlığın hakikatine dönüş
- Ak delik = bilginin başka bir boyutta yeni form kazanması
- Varlık = kesintisiz akan, Esmâ'dan açığa çıkan bilgi dalgaları

3. Sembolik ve Ontolojik Derinlik

Kavram Gerçek Anlamı

Kara delik Madde formunun bilgiye dönüşmesi

Ak delik Bilginin başka bir boyutta tekrar açığa çıkması

Big Bang Sadece algılanan evrenin bir fazı

Uzay Esmâ'nın boyutsuz bilgi alanı

Zaman Bilginin açığa çıkış sırasıdır; özünde yoktur

Bu yaklaşımda varlık bir “süreç”tir, “şey” değildir.

Ve bu süreçte, kara delik de ak delik de bilginin yolculuğudur.

SONUÇ: Ne düşünmeli?

Ahmed Hulûsi'nin bu görüşü:

- Modern kozmolojinin açıklayamadığı alanlara (örneğin Big Bang öncesi, bilgi doğası) bir metafizik çözüm önerisi getiriyor.
- Kendi içinde tutarlı, tasavvufî gelenekle uyumlu, kuantum fizik terminolojisiyle ifade edilmiş bir epistemolojidir.
- Bilimle birebir örtüşmek zorunda değildir; çünkü onun amacı maddesel evreni aşan hakikati tanımlamaktır.

Kısacası:

“Varlık, mutlak bilinçtir; zaman ve mekân onun zihninde bir hayaldir.

Kara delikler bu hayalin “sıfırlandığı” noktalardır;

Ve ak delikler, hakikatin başka bir senaryoda yeniden yazıldığı yerlerdir. ”

– Ahmed Hulûsi anlayışıyla.

İstersen bu modeli çizimsel veya grafiksel olarak da ifade edebilirim.

Ya da bu fikirleri David Bohm, Roger Penrose, Nassim Hamein gibi düşünürlerin bakış açılarıyla karşılaştırabiliriz. Devam edelim mi?

ÜSTAD:

Yine Ahmed Hulusi'nin başka bir bakış açısı; varlıkta algılanan her ne varsa, gerçekte anlamsız olarak var olan yapıdır, bilgidir, datadır. Onu anlamlandıranlar, kendi birikimlerine, kabullerine, değer yargılarına göre anlamlandırır.

Dolayısıyla; gerçek, mutlak manada varlıkta merhamet veya zulmetmek gibi kavramların hiçbir yeri yoktur, sadece varlık vardır, özellikler vardır, bu özellikler başsız sonsuz bir şekilde devam eder. Algılayana göre algısıyla o varlığa anlam yaratarak kabul edilmiş varlıklar oluşturur, algılayanlar.

ChatGPT:

Evet — bu, Ahmed Hulûsi'nin düşünce sisteminin en radikal ve en öz noktasına temas eden bir yaklaşımdır. Bu anlayış, onun varlık, şuur, anlam, ahlâk, hatta din algısının temeline inen ontolojik-teolojik bir duruş ifade eder.

Sistemi şimdi adım adım çözelim:

1. “Varlıkta her ne varsa... gerçekte anlamsızdır; bilgidir, datadır.”

Ne anlama geliyor?

- “Gerçekte anlamsız” demek, “mutlak anlam” taşımayan” demektir.
- Varlıkta her şey veridir (data), özelliiktir, formdur, bilgidir.
- Ama bu “bilgi”nin herhangi bir duygusal, ahlaki ya da etik değeri doğasında yoktur.

Örnek:

Ateş: ne merhametlidir ne zalimdir.

Sadece yakma özelliğine sahiptir.

Birini ısıtır, diğerini yakar. Bu anlamı, biz veririz.

2. “Onu anlamlandıranlar... kendi değer yargılarına göre anlamlandırır.”

Bu, algının göreceliliği ilkesidir. Hulûsi'nin bakışına göre:

- Her bir “şuur”, varlıktaki datayı kendi ilmiyle, kendi kabullerine göre okur.
- Aynı olay:
 - birine göre “ceza”,
 - diğerine göre “eğitim”,
 - bir başkasına göre “zulüm” olabilir.

Yani anlam, varlığa ait değil; algılayanın zihninde oluşur.

Bu, klasik İslam düşüncesinde “eşyanın hakikati sabittir” anlayışının ötesine geçen bir yaklaşım.

Buna göre:

Eşyanın tekil bir hakikati yoktur, çünkü her şey şuurda anlam bulur.

3. “Gerçek, mutlak manada, varlıkta merhamet veya zulmetmek gibi kavramların yeri yoktur.”

Bu ifade, özellikle:

- İnsan-merkezli evren algısını yıkan,
- Ahlaki yargıları nesnellikten çıkaran,
- İlahi sıfatları bile, izâfî algılara bağlayan

bir sistem önerir.

Şunu demektedir:

Varlıkta “merhamet” ya da “zulüm” özsel olarak yoktur. Bunlar, varlıktaki bazı olay ve özelliklere şuurun taktığı isimlerdir.

Bu yaklaşım, Allah’ın “rahmet” veya “kahır” sıfatlarını bile algılayan şuurun frekansına göre değerlendirmeyi önerir. Yani:

Özellik Algılayan için anlam

Kahır Cehennem, acı, bela

Aynı özellik Bir başkası için disiplin, arınma, tezkiye olabilir

Bu düşünce sistemi hangi felsefi/epistemolojik geleneğe yakın?

▪ Tasavvuf:

– “Eşya zâhirde vardır; bâtında her şey O’dur.”

– “İyilik/kötülük, izâfîdir; Allah indinde her şey hayırdır.”

→ Bu anlayışla tam örtüşür.

▪ Kuantum epistemolojisi:

– Gözlemci, olayı etkiler.

– Nesnel bir anlamdan söz edilemez; anlam, bilinçte oluşur.

→ Hulûsi’nin “dünya gözlemciye göre vardır” anlayışıyla uyumludur.

▪ Budizm/Advaita Vedanta:

– Gerçeklik, zihnin projeksiyonudur.

– Nihai gerçeklik, formlardan münezzehtir.

→ Bu yönüyle evrensel mistik geleneklerle de kesişir.

4. Uygulamalı çıkarım: Bu ne demektir?

“Senin başına gelen neyse, senin onu nasıl anlamlandırıdığını göre değer kazanır.”

Yani:

• Başına gelen acı bir olay, senin şuur düzeyine göre ya seni kahreder ya seni inşa eder.

• Allah’ın bir ismi, senin frekansına göre ya “cehennem” olur ya da “nur”.

Gerçekte olan sadece “özellik”tir, “data”dır, “dalga”dır.

Sistem (Allah), sadece “açar”; sen ona “anlam” verirsin.

5. Teolojik Yön: Bu Allah anlayışını nasıl etkiler?

Hulûsi’ye göre:

• Allah, hiçbir şeyi “iyi” ya da “kötü” niyetiyle yaratmaz.

• Her şey, O’nun ilminde açığa çıkan özelliklerdir (Esmâ).

• Bu Esmâ’lar, hangi şuur düzeyinde algılanırsa, o şekilde yaşanır.

Yani:

Allah seni “cezalandırmaz”; senin şuurun Esmâ’yı nasıl algılıyorsa, o Esmâ sende o şekilde açığa çıkar.

Bu, klasik ceza–ödül anlayışının çok ötesinde, kendine dönen bir sistem modelidir.

SONUÇ:

“Varlıkta olan her şey sadece bir “özelliktir”; ona iyi–kötü, acı–tatlı, cennet–cehennem gibi anlamları veren senin algılayan bilincindir.

Dolayısıyla, anlam mutlak değil; algıya göre inşa edilir. ”

– Ahmed Hulûsi sisteminde.

Devam düşüncesi:

Eğer anlam bilinçte oluşuyorsa...

O zaman bilincini dönüştüren kişi, aynı varlığı bambaşka bir realite olarak yaşayabilir.

Ve bu da Ahmed Hulûsi'nin “kişinin yaşadığı cennet de cehennem de kendi ürettiği anlamın sonucudur” anlayışıyla birleşir.